

Stichting Samen Tegen Voedselverspilling
Huygensweg 10
5466 AN Veghel
E: office@samentegenvoedselverspilling.nl
T: [085 - 0607181](tel:085-0607181)
W: www.samentegenvoedselverspilling.nl

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Meerijstad, 7 april 2021

Betreft: open brief Samen Tegen Voedselverspilling aan informateur

‘Vorm kabinetsbreed grondstoffenbeleid en zet aanpak voedselverspilling centraal op agenda’s klimaat en circulaire economie’

Geachte heer Tjeenk Willink en onderhandelende partijen,

In Nederland verspillen we jaarlijks 2 miljard kilo voedsel¹. Dat is een file van Utrecht naar Barcelona met bumper aan bumper rijdende vrachtwagens gevuld met voedsel. Allemaal eten en drinken dat met aandacht en energie is verbouwd, gekweekt, verwerkt, getransporteerd, gekoeld, of juist verhit, en verpakt. Als we de voedselverspilling wereldwijd met een land vergelijken, zou dit land, na de Verenigde Staten en China, verantwoordelijk zijn voor de meeste broeikasgassenuitstoot ter wereld.²

Weloverwogen omgaan met ons voedsel en behoud van grondstoffen heeft geen politieke kleur, maar leidt voor iedereen tot positieve impact, zowel vanuit economisch, sociaal als klimaatperspectief. Het voorkomen van verspilling moet integraal onderdeel zijn van de transitie naar een duurzamer voedselsysteem. Zo boeken we op alle beleidsterreinen pure winst: een veerkrachtige en circulaire economie, de klimaatagenda, de toekomstbestendigheid van onze landbouw, het innovatiebeleid, de Europese en nationale eiwitstrategie en de sociale agenda ofwel genoeg goed voedsel voor alle Nederlanders. Bovendien draagt het bij aan meer regie op de schaarse ruimte in ons land: minder verlies en meer verwaarden van grondstoffen leidt tot minder landgebruik om nieuw voedsel en biomassa te produceren.

¹ Bron: Volgens de Monitor Voedselverspilling Update 2009-2018 bedroeg de totale voedselverspilling in de keten 1.649-2.568 kiloton.

² Bron: WRI, 2015 (gebaseerd op CAIT, 2015 & FAO, 2015).

In Nederland werken we sinds een aantal jaar systemisch, collectief en doelgericht aan een actieplan rondom SDG 12.3 van de Verenigde Naties: voedselverspilling met de helft verminderen in 2030 ten opzichte van 2015. Samen Tegen Voedselverspilling is hét ecosysteem dat alle partijen, van producent tot consument, samenbrengt rondom deze ambitie. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het ministerie van LNV voor verduurzaming van de landbouw en ons voedselsysteem.

Wij vragen het nieuwe kabinet om de volgende voorstellen op te nemen in het regeerakkoord:

1. Er komt een kabinetsbreed efficiënt grondstoffenbeleid, waardoor verlies van grondstoffen, met name in de voedselketen, tot een minimum wordt teruggebracht. Dit draagt bij aan het klimaat, de circulaire economie, vermindert de afhankelijkheid van grondstofvoorziening van buiten de Europese Unie en is goed voor de portemonnee van huishoudens en bedrijven.
2. Het terugdringen van verliezen in de voedselketen is een belangrijk thema op de klimaatagenda: het verminderen van voedselverspilling is - naast wind- en zonne-energie - de belangrijkste maatregel om de CO₂-uitstoot wereldwijd terug te dringen. Het is bovendien de meest haalbare en effectieve stap naar een meer verantwoord en duurzaam voedselsysteem.³
3. Het terugdringen van voedselverspilling en het optimaal hergebruiken van grondstoffen in de voedselketen is een integraal en essentieel onderdeel van het beleid voor een meer circulaire economie, met name voor biomassa en voedsel, en dus ook van het beleid op kringlooplandbouw.
4. De integrale agenda van Samen Tegen Voedselverspilling vormt dé aanpak van het kabinet voor een verspillingsvrij Nederland. Het fundament staat, maar om SDG 12.3 voor 2030 te behalen, worden middelen beschikbaar gesteld om via deze systemische aanpak te verbreden en versnellen. Daarnaast spant het kabinet zich in voor het veranderen van wetgeving en beleid, zodat het terugdringen van voedselverspilling niet belemmerd wordt (zie de top 10 spelregels in [de brief van minister Schouten d.d. 31 augustus 2020](#)).

De stichting Samen Tegen Voedselverspilling werd eind 2018 opgericht en volgde uit de Taskforce Circular Economy in Food in het kader van het Grondstoffenakkoord. De stichting werkt met bedrijven uit de hele keten, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden aan een integrale agenda om 1 miljard kilo grondstoffen binnen de voedselketen te behouden. Dragende organisaties zijn: Ministerie van LNV, Provincie Noord-Brabant, FoodTech Brainport, Gemeente Meierijstad, Rabobank en Wageningen University & Research.

³ Bron: 'The Drawdown Review. Climate Solutions for a New Decade.' (2020) en '[Table of solutions](#)' - [Drawdown.org](#). Het toonaangevende Project Drawdown bestempelde het tegengaan van wereldwijde voedselverspilling als de meest impactvolle interventie, met een totaal aan verminderde of vermeden CO₂-equivalenten-uitstoot van 87.4 Gigaton in de periode 2020-2050 (de totale wereldwijde uitstoot in 2018 bedroeg ca. 50 Gigaton). De grootste impact zouden we kunnen realiseren als minder verspilling ook daadwerkelijk leidt tot minder voedselproductie en gebruik van grondstoffen, waardoor ontbossing van extra landbouwgrond kan worden vermeden.

Een greep uit de tientallen projecten die de afgelopen 2,5 jaar zijn geïnitieerd en gerealiseerd. Samen Tegen Voedselverspilling:

- geeft vorm aan de nationale verplichting aan de EU om voedselverspilling te **meten**. Zo hadden Nederlandse supermarktketens in 2020 een wereldwijde primeur door hun **zelfrapportage** rondom reststromen te publiceren.
- organiseert een nationale **consumentencampagne**, met de nadruk op een positieve sociale norm en interventies bij huishoudens. Tijdens de **Verspillingsvrije Week 2020** gingen zo'n 2 miljoen Nederlanders aan de slag met minder voedsel verspillen.⁴
- realiseerde samen met het ministerie van LNV diverse middelen voor in het **onderwijs**. Zo zijn er vorig jaar 400.000 **Donald Duck** specials over voedselverspilling verspreid onder 3.692 basisscholen.
- bevordert vele **innovaties ten gunste van de BV Nederland**, denk aan de ontwikkeling van een dynamische houdbaarheidsindicator op verpakkingen of het opzetten van een samenwerking tussen (markt)partijen om reststromen grootschalig te verwerken tot diervoer en zo toe te werken naar een **circulaire (dierlijke) eiwitketen**.
- werkt samen met Voedselbanken Nederland, de overheid en bedrijven uit de keten aan een structurele oplossing om genoeg goed voedsel te bieden aan de meest behoevende mensen van Nederland. Middels een **Sociaal Maatschappelijke Menukaart** moeten reststromen uit de levensmiddelenindustrie, die in hun huidige vorm niet bruikbaar zijn voor voedselbanken, verwerkt worden tot houdbare en gezonde producten.
- opent in 2021 het **Circular Food Center**: een kennis- en ontmoetingscentrum met innovaties op het gebied van verspillingvrije, circulaire voedselketens en -producten in de gemeente Meierijstad. Het Circular Food Center is een sleutelproject in de Regio Deal Noordoost Brabant.

Wij kijken ernaar uit om, samen met het nieuwe kabinet en onze vele stakeholders, ons verder in te zetten voor een duurzamer voedselsysteem en een verspillingsvrij Nederland. Daarbij hopen wij dat het nieuwe kabinet zich onverminderd hard maakt voor deze systemische en collectieve aanpak rondom dit zeer urgente thema.

Met vriendelijke groet,

Philip den Ouden
Voorzitter

Toine Timmermans
Directeur

Stichting Samen Tegen Voedselverspilling

⁴ Bron: o.b.v. schatting trackingonderzoek Voedingscentrum, september 2020